

СТАНОВИЩЕ

От доцент Костадин Бонев Костадинов, Югозападен университет „Неофит Рилски“ Благоевград, Факултет по изкуствата, Катедра „Телевизионно, театрално и киноизкуство“ за присъждане на образователна и научната степен „доктор“ по професионално направление 8.4 Театрално и филмово изкуство, шифър [050803: Кинознание, киноизкуство и телевизия] с кандидат Веселин Димитров Мезеклиев

Дисертационният труд „**АКТЬОРЪТ - ИНДИВИДУАЛНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ, РОЛИ**“ на докторанта Веселин Мезеклиев е предназначен за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 8.4 Театрално и филмово изкуство.

Цел на дисертационния труд е:

- Да очертае параметрите на актьорската професия във филмовото изкуство.
- Да разгледа основните подходи и методи в обучението на актьорите във връзка с избора на стратегии за изграждане на роли.
- Да опише резултатът от избора на стратегиите на артисти в изграждането на ролите в един избран филм / „Матриархат“, 1977, реж. Людмил Кирков/
- Да опише от днешна гледна точка ситуацията, свързана с разпределението на роли.
- Да съпостави професионалните постижения и реализации във връзка с личностните характеристики на актьори от три поколения, свързани със самочувствие, самопреценка и сублимация.
- Да очертае настоящата картина, определяща мястото на българския артист в контекста на универсалните модели за популярен филмов и телевизионен продукт.

Изследването на статуса на актьора в неговия професионален аспект е важен раздел от първата глава на предложения труд, като докторантът се спира на следните понятийни определения: актьор, роля, персонаж, герой, амплоа и типаж.

Докторантът систематизира възгледите за актьорската игра като естетически и социален феномен в техния исторически аспект, диференцирайки определенията на Кракауер, Стенли Кавел и Томпсън.

По този начин дисертационния труд се превръща в опит за осмисляне на естетическите принципи на вече отминалия ХХ век и обемане в единно художествено цяло на теория и практики в художествения живот на българския актьор в началото на Новия век.

Особено важна част от дисертацията е задълбоченото изследване на актьорските стратегии при изграждането на роли. Отчетливо са разделени и съпоставени „Конвенционалният метод“, имащ като основа Системата на Станиславски и включващ развитието ѝ от Михаил Чехов и Лий Страсбург, Биомеханиката на Мейерхолд и теорията за отстранението на Брехт.

Времевият обхват на изследването визира средата на 70-80 години от миналия век /вече споменатия „Матриархат“, както и други филми по сценарии на Г.Мишев/, както и примери от последните години, свързани със съвременните условия за реализация на актьорския труд.

Отчетен е и феноменът, наречен „доминанция на телевизионния продукт“, като основен социален и икономически модус за осъществяване на актьорска кариера. Основен фокус на анализа са практиките, свързани с личностния избор на артиста, придобитите познания и умения на базата на професионални стратегии и практики за изграждане на роли, които ориентират и насочват действията му в един комерсиално ориентиран пазар.

Структурно дисертацията закономерно следва зададената в заглавието теза: от анализ на актьорските практики, през избраните примери от филмовата история, защитаващи тезата, към принципите на приложение на метода, за да формулира особеностите на актьорската природа.

В дисертационния труд е използван интердисциплинарен подход. Всички явления се анализират в техния специфичен личностен, исторически, национален и културен контекст, като изводите се основават на поредица от предварително обосновани закономерности. Основно място в методологията на изследването са проведените интервюта с български артисти от три поколения. В хода на изследването се прилагат и прегледи на различни видове специализирана научна литература книги и статии.

В дисертационния труд Веселин Мезеклиев използва научноизследователски инструменти от три основни области: кинознанието, филмовата индустрия и практическата психология. Те са обединени в обща методологическа рамка, като взаимно се допълват и обогатяват.

Считам, че дисертационният труд на Веселин Мезеклиев „Актьорът – индивидуални характеристики, роли” има научни и приложни приноси според изискванията за присъждане на образователна и научна степен „доктор”.

Приносите могат да бъдат формулирани по следния начин:

1.Изследването систематизира развитието на основните теории за обучение по актьорско майсторство, като отделя достатъчно внимание на спецификата на изразните средства в киното.

2.Систематизира най-често употребяваните терминологични понятия, свързани с актьорската игра в киното .

3.Насочва вниманието към „акцента на присъствие“ в работата на актьора, като коментира ефектите му, фокусирани върху съвременен контекст и изместването на разбирането за превъплъщение: от игра основана на „самолюбиво самоизтъкване“, до владеене на пространства в играта между идентифициране и неидентифициране, изразни средства, които функционират и като знаци, свързани с ясно очертани смислови системи.

4.Посочва и анализира от гледна точка на теорията аспекти на индивидуалните подходи на артистите, които присъстват като функция на кинематографични техники в откъсите на филма „Матриархат“.

5.Поставя въпроси, свързани с преценка на индивидуалните качества на актьора в контекста на филмовото изпълнение, като неразделна част от концепцията за звезден статус и типаж.

6.На базата на отделните характеристики на индивидуалността и различията в актьорските стилове, изследването анализира възможностите в актьорските интерпретации, като се обосновава активната функция на стила в процеса на изграждане на филмовия образ.

7. Проблемът за актьорското самочувствие и самооценка се осмисля като важен феномен на актьорското майсторство.

8. Осъществен е критичен преглед на съществуващите възгледи за отношението между културно и комерсиално в подхода към актьорската професия.

Дисертацията се състои от: Обща характеристика, Основно съдържане в 5 глави, Заключение, Библиография.

Общият обем на труда е 163 страници (вкл.53илюстрации и 2 страници библиография)

Библиография: Общо цитати от 28 заглавия, от които на кирилица 21 и 7 на латиница, 3 аудио и 9 видео файлове.

Публикации по темата: 2 статии (самостоятелно).

Дисертационният труд е разработен самостоятелно и показва висока степен на познаване на състоянието на проблема, както и съответствие на използваната литература.

Използваните в дисертацията автори са цитирани коректно.

Теоретичния модел на изследването е обоснован, разработен задълбочено и е новаторски.

Заключение

Дисертационният труд „Актьорът – индивидуални характеристики, роли” на Веселин Мезеклиев представлява в същността си задълбочено и новаторско изследване, което обединява в единно художествено цяло теория и практики за актьорската природа в киното. Дисертационният труд осмисля естетическите принципи на вече отминалия XX век и очертава тенденциите в развитието на динамичната триада „актьор – образ – публика” в наши дни и близкото бъдеще.

Давам положителна оценка на дисертационния труд.

Дата

20.04.2018

доц. Костадин Бонев